

מסורת הש"ס

(א) ויבטתה כד. ויבטתה
(ב) רש"ל ז"ל. (ג) ויבטתה
(ד) ויבטתה. (ה) ויבטתה
(ו) ויבטתה. (ז) ויבטתה
(ח) ויבטתה. (ט) ויבטתה
(י) ויבטתה. (יא) ויבטתה
(יב) ויבטתה. (יג) ויבטתה
(יד) ויבטתה. (טו) ויבטתה
(טז) ויבטתה. (יז) ויבטתה
(יח) ויבטתה. (יט) ויבטתה
(כ) ויבטתה. (כא) ויבטתה
(כב) ויבטתה. (כג) ויבטתה
(כד) ויבטתה. (כה) ויבטתה
(כו) ויבטתה. (כז) ויבטתה
(כח) ויבטתה. (כט) ויבטתה
(ל) ויבטתה.

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא יתירם נקט
(ב) ויבטתה. (ג) ויבטתה
(ד) ויבטתה. (ה) ויבטתה
(ו) ויבטתה. (ז) ויבטתה
(ח) ויבטתה. (ט) ויבטתה
(י) ויבטתה. (יא) ויבטתה
(יב) ויבטתה. (יג) ויבטתה
(יד) ויבטתה. (טו) ויבטתה
(טז) ויבטתה. (יז) ויבטתה
(יח) ויבטתה. (יט) ויבטתה
(כ) ויבטתה. (כא) ויבטתה
(כב) ויבטתה. (כג) ויבטתה
(כד) ויבטתה. (כה) ויבטתה
(כו) ויבטתה. (כז) ויבטתה
(כח) ויבטתה. (כט) ויבטתה
(ל) ויבטתה.

גליון הש"ס

מתני' ויבטתה. ויבטתה
ע"י ויבטתה. ויבטתה
על מ"ד הוצא ב"ש שס:

רבינו חננאל

הלכה מחזירין את השבר.
רבה בר בר חנה לא
על הפירוקה דרב יהודה,
שדריה לאדא דיאלא אל
דול גר ביה, אול גרביה
פירוש אמשכיהו הביאהו
למלשן פרץ נחל מעט גר,
כלומר הכריחהו, כדגסותו
בפרק בנות בותות נידות
מעירסתן שילא בר איבא
עבד עובדא כרב, כי קא
ניחא נפשיה דרב אל לרב
אמי ויל גניעיה ואי לא
ציתא (גרידא) [גרידא], הוא
סבר דרדיה אל, ופי' הכונה
וכי', מי שנפרקה ידו או
רגלו, פי' סוף מוכיחה, לא
יטעם כצונן אבל רוחץ
כדרכו ואם נתרפא נתרפא.
ורב אריה דרשיה ליה
ידיה והיה אומר לרב יוסף
ומראה כדיו אם יעשה כדיו
אמי או כחומר או אסור,
עד שהיה מראה לו כדי
שיראה מה שהחזיר חכמים
חזרה ידו, למקומה ונתרפא.
הדרן עלך חבית

פרק עשרים ושש
שואל אדם מחבירו כדי
יין וכדי שטן ובלבד
שלא יאמר לו הלויני
כו'. ואוקימנא דחיישין
שמוא יכתוב. (ג) ויבין שאם
יאמר לו הלויני גוערין
בו ואומרין לו אסור
לומר כן ביום שבת, לשון
הלואה מינכרא מילתא ולא
אחי למכתב. ויבין שהחזיר
א"ל רבא בר רב חנן לאבי
נסיב לאה דא"ל

(א) עין צעורין שטלן עין
גרב אל.
(ב) אלו מוכן לנאכרה ואולי
דעה לו יורי הספרים בנמלה
המוסגר בחז' לננה והוצא
מח' השביע' כחן ומפסד
רבינו דהחלק הוא דנכסת
כיון שאל אומר הלוי קדשין
עליוהי לו כי סתירה ולא יורי
למכתב מלשון שאלה וכו'
דיוק.

חבית פרק שנים ועשרים שבת

הלכה מחזירין את השבר. סבירא ליה לשמואל מחזירין תנן: אדא דיאלא. מנשטר"ל ממונה: גרביה. קח נגדו עד שיצא: אסא. רבה אשכחיה לרב יהודה כו': הא חנא דידן. ממקומנו הוא ולא שמענו זאת מפיו עד הנה: ולא דינא גרביה. בתמיה. שאלו לא באת לא למדנו: שניא ליה ידיה. נשתנית ידו ממקומה. אשולש"ינר' צלעז': הכי מאי. היה עושה צענינים הרבה ושאל: בחדא מחיתא מחיתא. בלריגה אחת ארגמתי: היכא דאיתמר. דמתניתין לאו דוקא תנן איתמר:

הדרן עלך חבית

שואל. שלא יאמר הלויני. מפרש בגמרא: שאל לפיוס בשבט. ולא נזכר מע"ש לקנות: לאחר יו"ט. ליום שלשי: גמ' הלויני. משמע לומר מרובה וקיי"ל במסכת מכות (דף ג.) סתם הלואה ל' יום ואמי מלוה זה לכתוב על פנקסו כך וכך הלוימי כדי שלא ישכח: א"ל ויבין דנחול נמי וימנין דעני עמי. הלויני ואמר השאילני ולא קפיד עליה. והוא הלואה: בשבט נמי. כי אמר השאילני סבר דהלואה היא ואמי למכתב ומאי היכר איכא: ה"ג א"ל בשבט כיון דהשאילני שרו ליה רבנן הלויני לא שרו ליה מינכרא מילתא ולא אחי למכתב: אמרו רבנן. במסכת צ"ה. כל כמה דאפשר לשנויי משניין. דאיתמרין דאיתמר כי יין לא יצאם כסל ונקופה כו':

בנכסתא

חבית פרק שנים ועשרים שבת

שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שטן ובלבד שלא יאמר לו הלויני. פירש רש"י טעמא משום דסתם הלואה ל' יום ולפי שהא לזמן מרובה יותר משאלה אחי למכתב וקשה לר"מ דסתם אשאלה ו' ל' יום דאמר בנמנות בהתכלת (דף מד.) טלית שאלה כל ל' יום פטורה מן הצניעות ואמרין נמי התם הדר בלכסני' צ"ח והשוכר בית בחו"ל כל ל' יום פטור מן המזוזה מכאן ואילך חייב במזוזה אלמא דסתם שאלה ל' יום איתא ולהכי פטורה כל ל' יום דאמר שאלה היא אלל מכאן ואילך נראה כמו שלו ומיהו יכול לומר לרש"י לאו משום דאי מתבע ליה לדינא בתוך ל' יום שאין צריך להחזיר דודאי היה חייב להחזיר (א) דעבדי אינשי דמשאלי פחות משלשים יום אלל טפי לא משאלי הלכך עד ל' יום אמרי אינשי שאלה היא"ו ור"י פירש לנו דהיינו טעמא בשאלה לפי שהיא חוזרת בעין לא אחי למכתב אלל לשון הלואה אינו חוזר בעין ואמי למכתב ואע"ג דכי שאל מניה כדי יין וכדי שטן לא הדיד בעין מ"מ מתוך שמוכר לו לשון שאלה זכור"ה הוא ולא אחי למכתב. מ"ר וכן פירש ה"ר פורת:

ההלכה מחזירין את השבר רבה בר בר חנה איקלע לפומבדיתא לא על לפירקיה דרב יהודה שדריה לאדא דיאלא א"ל זיל גרביה אויל גרביה אתא אשכחיה דקא דריש אין מחזירין את השבר א"ל הכי אמר רב חנא בגדתאה אמר שמואל הלכה מחזירין את השבר א"ל הא חנא דידן והא שמואל דידן ולא שמיע ליה ולאו בדרינא גרבתך: מי שנפרקה ידו כו': רב אויא הוה יתיב קמיה דרב יוסף שניא ליה ידיה א"ל הכי מאי אסור והכי מאי א"ל אסור אדחכי איתפח ידיה א"ל מאי תיבעי לך הא תנן ימי שנפרקה ידו או רגלו לא יטרפם בצונן אבל (א) רוחץ כדרכו ואם נתרפא נתרפא א"ל ולא תנן אין מחזירין את השבר ואמר רב חנא בגדתאה אמר שמואל הלכה מחזירין את השבר אמר ליה (א) בולדו בחדא מחיתא מחיתא הוה דאיתמר איתמר היכא דלא איתמר לא איתמר:

הדרן עלך חבית

שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שטן ובלבד שלא יאמר לו הלויני וכן האשה מחבירתה ככרות ואם אינו מאמינו מניח מליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת מניח מליתו אצלו ונוטל את פסחו ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב: גמ' א"ל רבא בר רב חנן לאבבי מאי שנא השאילני ומאי שנא הלויני אמר ליה השאילני לא אחי למיכתב הלויני אחי למיכתב והא כיון דבחול וימנין דבעי למימר ליה הלויני וא"ל השאילני ולא קפיד עילויה ואחי למיכתב בשבת נמי אחי למיכתב א"ל (א) בחול דלא שנא כי א"ל הלויני ל"ש כי א"ל השאילני לא קפדינן עילויה אחי למיכתב) בשבת כיון דהשאילני הוא דשרו ליה רבנן הלויני לא שרו ליה מינכרא מילתא ולא אחי למיכתב (א) א"ל רבא בר רב חנן לאבבי מכדי אמרו רבנן יכל מילי דיום טוב כמה דאפשר לשנויי משניין הני נשי דמליין חצבייהו מ"מ לא משניין ומשום דלא אפשר היכי לעבדי דמליין בחצבא רבא לימלו בחצבא וזמא הא קא מפשו בהילוכא דמליין בחצבא וזמא לימלו בחצבא רבא קא מפשו במשווי נפרום

צידים משום שינוי ואפילו אינו להקל מ"מ שינוי הוא ואינו מרבה טורח צנינו דדרו צאכפא נפרום סודרא קל הוא ואינו מכביד ושינוי צעלמא הוא ולהנע עד כאן לשונו ומשמע מתוך פירושו דכל אלה משוי אחד להם בשום ואין זה נושא יותר אלא שנושא משאו צענין אחר ממנה שהיה רגיל זה דחקו שאם נפרש שכל אלו מנעטים משאם משאם היו רגילים לשאת קשה הא דלמר בסמוך (י) מפשי בהילוכא משום מפירושא דאגרא נושאים שני בני אדם שפיר צמוט בשנים ויש צו משוי שני בני אדם שנושאים כל מה שרגילין לשאת צדיגלל ודיגלל היא משוי שני בני אדם כדמשמע בצבא מציעא צס"פ השוכר את האומנים (דף פ.) וקשה לר' דהתם משמע נמי דאגרא אין צו משוי לשני בני אדם דלמר התם דדרו צאכפא ואיתמר משלם פלגא מ"מ נפיש לחד חוטר לתרי דמי לפשיעה ודמי לאונס צדיגלל משלם כולה"ה משמע דלא היו וזמר לתרי ונראה דאגרא לשום אדם אינו נראה עובדא דחול כמו דיגלל ודמי דדרו צדיגלל לידרו צאכפא ואע"פ שפשיס בהילוכא יכול לשנות כיון שאינו נראה כל כך עובדא דחול והשתא אחי שפיר דדרו צאכפא לידרו צאכפא אע"פ שצודאי מרבה במשאוי הוא צנושא צידים המוט מכשונשו על כתיפו מ"מ כיון שאינו נראה עובדא דחול כמו אגרא יכול לעשות כעין שמינו גצי בהמה מסוכנת דתנן צביה (דף כה.) שחטה בשדה לא יציאה צמוט אלל מציאה צידו אצרים אצרים ותנן נמי (דף כט.) וסא בהמציא כדי יין לא יציאם כסל ונקופה אלל מציא הוא על כתפיו או לפניו אלמא הני אע"פ דמפשי בהילוכא"ה כיון שאינו עושה כל כך כדרך שעושה בחול"ה יש לו לשנות"ה והיה דבסמוך דמליין בחצבא וזמא ודמליין בחצבא רבה מרווייהו עובדא דחול וצענין שנושאים זה נושאים זה הלכך אין לו לשנות לא להקל ולא להכביד דכפי' טעמא ובהיה דלעיל צריש מפנין (דף קכ.) לא שייכא עובדא דחול שאינו מטלטל אלל צבית מוית לוי"ה. מ"ר. ובהיה דשטתה בשדה פירש צריש מפנין (ג"ה שס) צע"ה וכמו שפירש כאן עיקר ועוד קשה לי לפי הקונטרס דדרו צאכפא אמאי ניפרום סודרא עליה הוה ליה לנימר לידרו צאכפא כיון שאינו משהה להכביד יותר מאכפא כמו שמשמע נמי מתוך פירושו ולפירוש רבי אחי שפיר: ניפרום

עין משפט

נר מצוה

נא א טו"ש"ע א"ח סמן
שם סעיף ח:
נא ב טו"ש"ע:
ג א ד מ"י פ"ג מהל' שנת
הכלה י' פנה לאין סה
טור שו"ע א"ח סמן שו
סעיף א:
ב ה מ"י פ"ה מהלכות י"ט
הכלה י' פנה לאין סה
טו"ש"ע א"ח סמן מקי
סעיף ח:
ג ו מ"י שם טו"ש"ע שם
סעיף י' וימנן סמן שם
סעיף ח:

לעני רש"י

במשטרי"ל [מנישטרי"ל].
פירוש.
אשולש"ינר'
[אשולש"ינר']. לנקט.

מוסף רש"י

איתפח. תפא"ס (ב"ש פו.
סנהדרין קכ.) בחדא מחיתא
מחיתא. וכו' צביה אחת
איתפח לכולם. לשון עובדי מחי
(שמות לט כב תרגום של
מנשה לוי) דמיקון דכר
קרו לו אינשי צריגה, שמסגר
את דבריו (תולין וכו' ובעי"ו
פסחים מו.)

הדרן עלך חבית

מוסף תוספות

א. נמי. תוס' הר"ש.
ב. דסתם הלואה ל' יום ואי
תבע ל' יום ל' יום לא
פרע ל' אבל שאלה. תוס'
הר"ש. א. דהדרא בעינא.
תוס' ר"י. [ו]למה ליה
לכתוב ביה עד ל' יום.
י. כשאנו מטיל
בה ציצית לא אחי ליד
הלואה דמימר. רש"י.
ה. הא לבתר מכאן אחי
לידי חשדא ולעולם
המשאל סתם אין לו זמן.
רש"י. א. [ו]הוא רואה
אותה. לא חייש לשבחה.
רש"י. א. (ד)חייש לשבחה.
רש"י. א. דהדיל למימר
ל' יום. ח. ר"ן. א. אבל
לעולם כשם שסתם
הלואה ל' יום כך סתם
שאלה ל' יום. ח. ר"ן.
י. דפשיעה לגמרי היא.
תוס' הר"ש. א. משום
טחא יתיירא לא קפדינא.
תוס' צ"ה טע: ד"ה המציא.
י. עדיף טפי לאפשרי
בהלכות. תוס' צ"ה טע:
ד"ה היכי
דלא לתחוי דעביד כעובדי
דחול. תוס' צ"ה טע: ד"ה
המציא. י. ולכך קאמר
למפשי בהלכותא עדיף
טפי משום טחא יתיירא.
תוס' צ"ה טע: ד"ה המציא.